

Niezależność bez barier.**Centrum Usług Motoryzacyjnych dla Osób Niepełnosprawnych ITS włącza się w Europejski Tydzień Mobilności**

Aż 59 proc. osób z niepełnosprawnościami w Polsce zmagają się ze schorzeniami narządów ruchu, a co piąty Polak doświadcza ograniczeń sprawności. W odpowiedzi na te wyzwania Centrum Usług Motoryzacyjnych dla Osób Niepełnosprawnych Instytutu Transportu Samochodowego od dekady wspiera motoryzacyjne i zawodowe aspiracje Polaków. Włączając się w tegoroczną edycję Europejskiego Tygodnia Mobilności, przebiegającą pod hasłem „Mobilność dla każdego”, Instytut zwraca uwagę na kluczową rolę dostępności transportu w budowaniu niezależności i bezpieczeństwa wszystkich pokoleń.

Ograniczenia sprawności dotyczą co piątego Polaka

Swoboda przemieszczania się to jeden z fundamentów aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) wskazują, że w Polsce żyje 3,9 mln osób posiadających oficjalne orzeczenie o niepełnosprawności, co stanowi ponad 10 proc. ogółu populacji. Analizy Instytutu Transportu Samochodowego (ITS) pokazują jednak, że skala wyzwań jest znacznie większa, gdyż ograniczenia sprawności dotyczą nawet co piątego mieszkańca naszego kraju, czyli ponad 7,5 mln osób, z czego niemal co dwudziesta doświadcza ich w stopniu znacznym.

Dominującą grupę stanowią osoby z uszkodzeniami i chorobami narządów ruchu, a aż 44 proc. badanych zgłasza specjalne potrzeby w zakresie codziennej mobilności. Te problemy ujawniają się głównie poza aglomeracjami, gdzie uboższa oferta transportu publicznego wymusza korzystanie z indywidualnych środków transportu, takich jak dedykowane samochody, wózki elektryczne czy specjalistyczne rowery.

Tysiące beneficjentów

W odpowiedzi na te wyzwania Instytut powołał ponad dekadę temu Centrum Usług Motoryzacyjnych dla Osób Niepełnosprawnych (CUM ITS). Podstawowym założeniem jednostki jest stwarzanie osobom z dysfunkcjami narządów ruchu warunków do bezpiecznego i niezależnego przemieszczania się na poziomie dorównującym osobom w pełni sprawnym. Jak dotąd z oferty Centrum, obejmującej m.in. wynajem przystosowanych pojazdów, doradztwo techniczne, diagnostykę, szkolenia, konsultacje oraz inicjatywy badawcze realizowane we współpracy z PFRON, skorzystało około 3 tysięcy beneficjentów.

Działalność CUM ITS wpisuje się również w założenia tegorocznej edycji Europejskiego Tygodnia Mobilności, który odbędzie się w dniach 16-22 września 2026 roku. Międzynarodowa kampania Komisji Europejskiej po raz kolejny przebiega pod hasłem „Mobilność dla każdego”, akcentując w tym roku sprawiedliwość międzypokoleniową. Idea ta zakłada projektowanie elastycznych systemów transportowych, które odpowiadają na zmienne potrzeby dzieci, młodzieży, osób dorosłych oraz seniorów, eliminując bariery architektoniczne i technologiczne.

– Dostęp do transportu to nie tylko kwestia przejechania z punktu A do punktu B, ale przede wszystkim gwarancja samostanowienia i aktywizacji zawodowej. Dla wielu osób z niepełnosprawnościami narządu ruchu własne auto lub dostosowany środek transportu oznacza jedyną szansę na podjęcie pracy czy utrzymanie relacji społecznych. W CUM ITS od dziesięciu lat udowadniamy, że odpowiednio dobrane rozwiązania techniczne i profesjonalne wsparcie diagnostyczne potrafią skutecznie zniwelować ograniczenia fizyczne. Wpisując się w tegoroczne hasło Europejskiego Tygodnia Mobilności, dążymy do tego, aby nikt – niezależnie od wieku czy stopnia sprawności – nie był wykluczony z możliwości swobodnego przemieszczania się – podkreśla **prof. Marcin Ślęzak, dyrektor Instytutu Transportu Samochodowego**.

Integracja międzypokoleniowa

Swobodna i bezpieczna mobilność to nie tylko pojazdy, infrastruktura czy przepisy. To przede wszystkim kwestia solidarności społecznej i naturalnej integracji międzypokoleniowej. Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że mobilność bez barier to problem wykraczający daleko poza wąskie grupy wsparcia (dotyczy on w głównej mierze seniorów). **Wśród osób z orzeczeniem o niepełnosprawności przeważają kobiety (2,1 mln wobec 1,8 mln mężczyzn), zaś największą grupą wiekową są ludzie po 65. roku życia (niemal 1,8 mln osób, z czego ponad milion ma od 65 do 74 lat).** Stopień umiarkowany niepełnosprawności dotyczy ponad 1,62 mln obywateli, a znaczny – blisko 1,15 mln. Geograficznie najwięcej takich osób mieszka w województwach śląskim (ponad 448 tys.), mazowieckim (ponad 407 tys.) oraz wielkopolskim (ponad 390 tys.).

Dodatkowo, jeśli uwzględnimy prognozę WHO, że **do 2050 roku połowa populacji Unii Europejskiej przekroczy 50-ty rok życia – przy czym w Polsce proces ten przebiega nawet szybciej – to budowanie międzypokoleniowej spójności wokół bezpiecznego transportu staje się pilnym zadaniem.**

– Projektując przestrzeń publiczną oraz nowoczesne technologie motoryzacyjne musimy myśleć w perspektywie całego życia człowieka. Problem ograniczonej mobilności może dotknąć każdego z nas na różnym etapie, np. w wyniku wypadku, choroby czy po prostu naturalnych procesów starzenia się organizmu. Działania realizowane w ramach Europejskiego Tygodnia Mobilności przypominają, że integracja międzypokoleniowa oraz likwidacja barier transportowych są inwestycją w przyszłość całego społeczeństwa. Nasze badania naukowe i wdrożenia technologiczne służą właśnie temu, by dostarczać bezpieczne i sprawdzone rozwiązania dla obecnych oraz przyszłych pokoleń – podsumowuje dr Beata Stasiak-Cieślak z Centrum Usług Motoryzacyjnych ITS.

Jakie są procedury badania zdolności do kierowania samochodem? Jakie modyfikacje techniczne ułatwiają codzienne podróże i gdzie szukać odpowiednich ośrodków szkolenia kierowców?

Na te i inne pytania odpowiedzą specjaliści ITS podczas **Dnia Otwartego, który odbędzie się 17 września 2026 roku w godzinach 9:00-14:00** - to okazja do uzyskania indywidualnych porad dla osób z niepełnosprawnościami i ich bliskich. Do dyspozycji zainteresowanych pozostaje zespół ekspertów dyżurujących pod dedykowanymi numerami telefonów:

- Zdolności do prowadzenia pojazdów: dr Beata Stasiak-Cieślak, tel. 22 43 85 335
- Doradztwo techniczne i adaptacja pojazdów: dr Piotr Malawko, tel. 22 43 85 460
- Szkolenia na prawo jazdy: mgr Anna Górka, tel. 22 43 85 327

Konsultacje telefoniczne mają na celu przybliżenie ścieżki uzyskania uprawnień, zaprezentowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych ułatwiających prowadzenie samochodu oraz wsparcie w pokonywaniu barier w mobilności.

Dodajmy, że CUM ITS oferuje pełne i nieodpłatne wsparcie dla osób z dysfunkcjami narządów ruchu – podczas rozmów telefonicznych i wywiadów, włączając w to także psychologów oraz ekspertów od adaptacji, oceniamy predyspozycje kandydatów do prowadzenia pojazdów. Ponadto realizuje kursy w pojazdach przystosowanych do kierowania przez osoby z niepełnosprawnościami i wspiera w procesie pozyskania dofinansowania na zakup pojazdu oraz jego adaptacji pod kątem konkretnych wymagań.

Źródło:

<https://cum.its.waw.pl/Misja,3923,pl.html>

<https://niepelnosprawni.stat.gov.pl/>

Dane SEWIK wg stanu na dzień 10.09.2026 r. – Biuro Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji

<https://its.waw.pl/download,4121,24906eaf3ed29aaf738854604a56b7aa,pl.html>

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoleczna/osoby-niepelnosprawne-w-2024-r-,26,7.html>

Kontakt:

Mikołaj Krupiński
Rzecznik prasowy

Instytut Transportu Samochodowego

+48 22 43 85 538

+48 604 931 310

mikolaj.krupinski@its.waw.pl